

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 11 czerwca 2013r., skierowanym do Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi przeciwko (...) S.A. w W., powódka J. P. (1) wniosła o zasądzenie od pozwanego następujących kwot:

- 5.000 zł., tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w związku ze skutkami zdarzenia szkodowego z dnia 26 grudnia 2011r. w Ł., z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pozwu do dnia zapłaty;
- 100 zł., tytułem odszkodowania za szkodę poniesioną w związku ze zdarzeniem z dnia 26 grudnia 2011r. w Ł. z ustawowymi odsetkami naliczonymi od dnia wniesienia pozwu.

Nadto powódka domagała się zasądzenia od pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Swoje roszczenia powódka wywodziła ze skutków upadku na chodniku, jakiemu uległa w dniu 26 grudnia 2011r., w przebiegu którego J. P. (1) potknęła się o wystającą płytę chodnika mieszczącego się w parku przylegającym do ul. (...) w Ł., znajdującego się w zarządzie Spółdzielni Mieszkaniowej (...). /pозew k. 2 – 4/

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. Pozwany zakwestionował zarówno zasadę swej odpowiedzialności za skutki wypadku, jakiemu uległa powódka, jak i wysokość dochodzonego roszczenia. W ocenie pozwanego powództwo, jako nieuzasadnione i nieudowodnione, powinno podlegać oddaleniu. Pozwany przyznał, że Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w Ł. objęta była, w dniu zdarzenia szkodowego na które powoływała się powódka, ochroną ubezpieczeniową w zakresie odpowiedzialności cywilnej z tytułu umowy zawartej z pozwanym w dniu 20 czerwca 2011r. Pozwany powołał się na ograniczenie swojej odpowiedzialności do kwoty 1.600.000 zł. za jeden jak i wszystkie zdarzenia. Zakwestionował spełnienie przesłanek z art. 415 k.c., wywodząc, że upadek powódki miał miejsce na tzw. chodniku rzymskim, nieprzeznaczonym do ruchu pieszych. Zdaniem pozwanego chodnik pełnił funkcję ozdobną i charakteryzuje się tym, że każda płyta wystaje ponad powierzchnię gruntu. /odpowiedź na pozew k. 66 – 68/

Pismem złożonym na terminie rozprawy w dniu 21 października 2013r. i doręczonym w tym dniu pełnomocnikowi pozwanego, strona powodowa rozszerzyła powództwo: w części obejmującej zadośćuczynienie do kwoty 15.000 zł. z ustawowymi odsetkami w zakresie kwoty 5.000 zł. od dnia doręczenia odpisu pozwu do dnia zapłaty, a w zakresie kwoty 10.000 zł. od dnia doręczenia stronie pozwanej pisma, w przedmiocie rozszerzenia do dnia zapłaty; natomiast w zakresie odszkodowania do kwoty 11.970 zł. /pismo procesowe k. 127-128/

Powódka ponownie zmodyfikowała powództwo w piśmie z dnia 13 października 2014r., (doręczonym pozwanemu w dniu 15 października 2014 r. – oświadczenie pozwanego k. 189) domagając się zasądzenia następujących kwot:

- 110.000 zł. tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami w zakresie kwoty 5.000 zł. od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pozwu do dnia zapłaty oraz w zakresie kwoty 105.000 zł. od dnia doręczenia pisma w przedmiocie rozszerzenia do dnia zapłaty;
- 56.320 zł., tytułem odszkodowania, z okres od daty wypadku do 30 września 2014r., z ustawowymi odsetkami w zakresie kwoty 100 zł. od dnia doręczenia odpisu pozwu pozwanemu do dnia zapłaty oraz w zakresie kwoty 56.220 zł. od dnia doręczenia pisma w przedmiocie rozszerzenia pozwanemu do dnia zapłaty;
- po 1.760 zł. miesięcznie, tytułem renty na zwiększone potrzeby, płatnej do 10-tego każdego miesiąca, począwszy od miesiąca października 2014 r.

Powódka przedmiotowym pismem wniosła również o ustalenie przez Sąd odpowiedzialności pozwanego za wszelkie szkody wynikające z przedmiotowego zdarzenia, a mogące ujawnić się w przyszłości, a nadto zasądzenia na swoją rzecz

od pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. /pismo procesowe k. 174- 176/

Postanowieniem z dnia 18 października 2014 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi stwierdził swą niewłaściwość rzeczową i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Łodzi jako właściwemu rzeczowo. /postanowienie k. 178/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka – J. P. (1), w 2010r. przeszła zabieg alloplastyki stawu biodrowego prawego, z powodu zmian zwyrodnieniowych tego stawu. Kilka lat wcześniej, w 2008r., doznała złamania trzonu kości udowej lewej, które po leczeniu operacyjnym (zespolenie gwoździem K.) uległo wygojeniu. /historia choroby k. 24-31; dokumentacja medyczna k. 32-33; historia choroby k. 49-53; karta informacyjna k. 54-54 odw.; przesłuchanie powódki k.134 w zw. z k. 131/

Stan zdrowia powódki przed wypadkiem do którego doszło w dniu 26 grudnia 2011r. (mimo przebytych zabiegów operacyjnych: złamania trzonu kości udowej lewej i endoprotezoplastyki stawu biodrowego prawego) umożliwiał jej samodzielne poruszanie się przy pomocy kuli. /opinia uzupełniająca biegłego z zakresy ortopedii M. S. k. 193; zeznania świadków: B. B. (1) k. 133; M. P. k. 141 odw./

Powódka leczyła się na osteoporozę - zażywała leki. Ponadto leczyła się na nadciśnienie i miała podwyższony cholesterol. /przesłuchanie powódki k.134 w zw. z k. 132; zeznania świadka B. B. (1) k. 133/

J. P. (1), pomimo to, była osobą całkowicie samodzielną. Mieszkała sama, chodziła na rynek po zakupy, na cmentarz - na grób męża, czasami odbierała prawnuczkę z przedszkola. /przesłuchanie powódki k.134 w zw. z k. 132; zeznania świadków: B. B. (1) k. 133; M. P. k. 141 odw./

W dniu 26 grudnia 2011 roku, około godziny 11:00, powódka wracała z kościoła, szła do wnuczki poruszając się tzw. chodnikiem rzymskim, znajdującym się w parku przy ulicy (...) w Ł.. Poruszała się z pomocą jednej kuli łokciowej. /przesłuchanie powódki k.134 w zw. z k. 130; zeznania świadków: B. B. (1) k. 133; M. P. k. 141 odw./

Tego dnia widoczność była dobra, nie padało. Na nawierzchni chodnika nie zalegał śnieg ani lód, aczkolwiek było wilgotno. /przesłuchanie powódki k.134 w zw. z k. 130/

Idąc chodnikiem rzymskim, na wysokości wejścia do szkoły muzycznej, 80-letnia powódka J. P. (1), potknęła się o wystające, uszkodzone płyty chodnikowe, upadła i doznała urazu kończyny dolnej prawej; doszło do złamania trzonu kości udowej w 1/2 długości. /przesłuchanie powódki k.134 w zw. z k. 130; zeznania M. P. k. 141 odw./

Powódka poczuła silny ból prawej nogi na wysokości biodra. Nie mogła wstać, dwóch nieznanym mężczyznom pomogło jej się podnieść. /przesłuchanie powódki k.134 w zw. z k. 130/

W miejscu upadku powódki - na chodniku rzymskim nie ma zakazu ruchu pieszych. Jest tam normalny park z ławeczkami, po którym można spacerować. Z każdej strony do chodnika przylega asfaltowy ciąg komunikacyjny, który służy do poruszania się pieszych. /niesporne; zeznania świadków: B. B. (1) k. 133; M. P. k. 141 odw.; A. S. k. 142; zdjęcia k. 17-19/

Zarządcą przedmiotowego terenu, w skład którego wchodzi chodnik rzymski w rejonie którego doszło do wypadku, jest Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w Ł., która w dacie zdarzenia była ubezpieczona od odpowiedzialności cywilnej w pozwanym towarzystwie ubezpieczeń, na podstawie umowy nr (...), obejmującej okres od 1 lipca 2011 r. do 30 czerwca 2012 r. /polisa k. 103 -106/

Przedmiotem ubezpieczenia objęta została odpowiedzialność cywilna Spółdzielni za szkody wyrządzone osobie trzeciej w związku z prowadzeniem przez ubezpieczonego działalności określonej w umowie ubezpieczenia ((...) –

zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenia) lub posiadany mieniem, które jest wykorzystywane w takiej działalności, będące następstwem:

- czynu niedozwolonego w granicach odpowiedzialności ustawowej (OC deliktowa);
- niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania (OC kontraktowa).

Zakres terytorialnym ubezpieczeniem objęta była, m. in., odpowiedzialność cywilna Spółdzielni za szkody będące następstwem wypadku ubezpieczeniowego, który zaszedł na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (RP). /polisa k. 103 -106/

Suma gwarancyjna została ustalona na kwotę 1.600.000 zł. na jeden i na wszystkie wypadki ubezpieczeniowe. /polisa k. 103 -106/

Po upadku powódka z minuty na minutę odczuwała coraz silniejszy ból prawej nogi, a także ból głowy związany z powierzchownym urazem. Powódka nie była w stanie poruszać się o własnych siłach. Była podtrzymywana przez dwóch mężczyzn. /przesłuchanie powódki k.134 w zw. z k. 130; zeznania świadków: B. B. (1) k. 132-133; M. P. k. 141 odw./

Na miejsce zdarzenia wezwano karetkę Pogotowia (...). Pierwszej pomocy powódce udzielono w Wojewódzkiej (...) w Ł. przy ul. (...), gdzie, po przeprowadzonym badaniu, stwierdzono powierzchowny uraz głowy oraz powierzchowny uraz uda prawego, a następnie skierowano do szpitala - Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej (...) Szpitala (...) Medycznej przy ulicy (...) w Ł.. /zaświadczenie k. 22; przesłuchanie powódki k.134 w zw. z k. 130; zeznania świadków: B. B. (1) k. 133; M. P. k. 141 odw./

Po przeprowadzeniu szczegółowych badań w Szpitalu (...), zdiagnozowano u powódki złamanie okoloprotezowe kości udowej prawej oraz unieruchomienie derotacyjne. Skierowano pacjentkę do leczenia w placówce, w której powódka wcześniej leczyła się ortopedycznie. /karta informacyjna k. 23; przesłuchanie powódki k.134 w zw. z k. 130/

Tego samego dnia powódka została przyjęta do Oddziału (...) Urazowej I Szpitala Miejskiego im. dr. E. S. w Ł.. / historia choroby k. 24-31; zeznania świadków: B. B. (1) k. 133; M. P. k. 141 odw./

W dniu przyjęcia założono powódce wyciąg bezpośredni z obciążeniem 6 kg. Zabieg odbył się w znieczuleniu miejscowym. /historia choroby k. 24; dokumentacja medyczna k. 34-41; przesłuchanie powódki k.134 w zw. z k. 130/

W dniu 4 stycznia 2012 roku u powódki przeprowadzono zabieg repozycji otwartej i stabilizacji złamania podprotezowego trzonu kości udowej płytą B. i kablami. Przebieg pooperacyjny powikłany z powstaniem stawu rzekomego w miejscu złamania, co spowodowało w późniejszym czasie konieczność przeprowadzenia zabiegu powtórnego. /dokumentacja medyczna k. 34-41/

Po zabiegu, zgodnie z zaleceniami anestezyjologa, powódce przetoczono 2 jednostki krwi.

Powódka została wypisana do domu w dniu 14 stycznia 2012 r. z zaleceniami przyjmowania leków oraz nieobciążania operowanej nogi, a także pozostawaniu w łóżku. /dokumentacja medyczna k. 34-41/

W szpitalu, po wypadku, powódkę odwiedzały dzieci oraz wnuczka. /przesłuchanie powódki k.134 w zw. z k. 131-132; zeznania świadka B. B. (1) k. 133/

Po opuszczeniu szpitala J. P. (1)zamieszkała u wnuczki, która się nią opiekowała. Powódka nie mogła wrócić do własnego mieszkania, znajdującego się na IV piętrze, gdyż była osobą leżącą, wymagającą wykonywania przy niej wszystkich czynności. Wnuczka, aby opiekować się powódką, zmniejszyła wymiar wykonywanej przez siebie pracy z całego etatu do $\frac{3}{4}$ i wykonywała przy babci wszelkie czynności pielęgnacyjne, w tym toaletę, zmianę pampersów,

a nadto przygotowywała posiłki, wykupywała leki, które wypisywał lekarz przyjeżdżający do domu. /przesłuchanie powódki k.134 w zw. z k. 131; zeznania świadka B. B. (1) k. 133/

Dla poprawy funkcjonowania w życiu codziennym powódka zakupiła sobie nakładkę na miskę sedesową za 120 zł., stojak na łóżko umożliwiający jej siedzenie w łóżku za cenę 120 zł. oraz basen, który kosztował 30 zł. /przesłuchanie powódki k.134 w zw. z k. 131-132/

W okresie od dnia 14 stycznia 2012 roku do dnia 13 marca 2012 roku powódka prowadziła tryb życia łóżkowo - fotelowy, co oznacza, że nie mogła się sama przemieszczać. Powódka potrafiła jedynie samodzielnie usiąść na łóżku. /dokumentacja medyczna k. 34-41 i k. 45; przesłuchanie powódki k.134 w zw. z k. 130/

W dniu 13 marca 2012 roku powódka została planowo przyjęta do Szpitala im. dr E. S. w Ł., w celu kontroli wykonanych w styczniu zabiegów. Po przeprowadzeniu badań podjęto decyzję o pionizacji powódki przy pomocy balkonika z zakazem obciążania operowanej kończyny. /dokumentacja medyczna k. 34-41; karta informacyjna k. 55/

W czerwcu 2012r. powódka podjęła pierwsze próby poruszania się po mieszkaniu. W tym celu zakupiła balkonik za cenę 70 zł. /przesłuchanie powódki k.134 w zw. z k. 131-132/

Dalsze leczenie J. P. (1) kontynuowała w (...), gdzie wykonane w dniu 19 czerwca 2012r. zdjęcie Rtg. wykazało istnienie stawu rzekomego (brak zrostu) w miejscu złamania i przemieszczenie kątowe odłamów z zagięciem materiału zespalającego (blachy). /dokumentacja medyczna k. 50-51 i k. 34-42/

W lipcu 2012r. powódka po raz pierwszy opuściła mieszkanie, poruszając się przy pomocy kuli. Wyszła posiedzieć na ławce przed blokiem. /przesłuchanie powódki k.134 w zw. z k. 131/

We wrześniu 2012r. powódka, przy wsiadaniu do taksówki, poczuła silny ból w prawej nodze. Ostatecznie została zakwalifikowana na zabieg operacyjny. /przesłuchanie powódki k.134 w zw. z k. 131/

W dniu 1 października 2012r. została przyjęta na Oddział (...) Urazowej Szpitala im. dr E. S. w Ł., gdzie w dniu 16 października 2012r. przeszła kolejny zabieg, mający na celu zlikwidowanie stawu rzekomego. W dniu 26 października 2012r. została wypisana do domu w stanie ogólnym dobrym z zakazem wstawania i obciążania operowanej kończyny, zezwolono jej wyłącznie na siadanie na łóżku ze spuszczonej kończynami. /dokumentacja medyczna k. 42-44/

Wykonane w styczniu 2012r. oraz w październiku 2012r. zabiegi operacyjne zostały przeprowadzone prawidłowe, wg zasad jakie obowiązują przy tego typu urazach (złamanie podprotezowe trzonu kości udowej) tj. – podczas pierwszego zabiegu wykonano repozycję złamania i zespolenie przy pomocy płyt metalowych oraz śrub mocujących i kabli, uzyskując prawidłowe ustawienie odłamów. W trakcie drugiego zabiegu - plastyki stawu rzekomego - wymieniono uszkodzoną płytę metalową i dodatkowo miejsce stawu rzekomego uzupełniono przeszczepami autogennymi kostnymi. Dlatego też należy uznać, że proces leczenia powódki był prawidłowy, a powstanie stawu rzekomego należy traktować jako powikłanie, mogące występować przy leczeniu złamań kości. /opinia uzupełniająca biegłego z zakresy ortopedii M. S. k. 192/

W dniach 27-29 grudnia 2012r. powódka przebywała w I Szpitalu Miejskim im. dr E. S. w Ł. w trybie planowanym, w celu usprawnienia i kontroli po plastyce stawu rzekomego kości udowej. /dokumentacja medyczna k. 34-35/

W dniach 4 - 6 marca 2013r. powódka po raz kolejny była hospitalizowana w I Szpitalu Miejskim im. dr E. S. w Ł., celem kontroli oraz usprawnienia po plastyce stawu rzekomego kości udowej. Powódka została wypisana z zaleceniem fotelowo – łóżkowego trybu życia, natomiast poruszanie się możliwe za pomocą wózka inwalidzkiego, zakazano obciążania prawej kończyny dolnej oraz kontynuowanie wyuczonych ćwiczeń i stosowanie wskazanych leków. /dokumentacja medyczna k. 45-47/

W dniu 16 kwietnia 2013r. powódka zgłosiła się ponownie do I Szpitala im. (...) w Ł., celem kontroli, dalszego usprawniania i pionizacji. Po diagnostyce klinicznej i radiologicznej podjęto decyzję o wyposażeniu powódki w ortezę

stabilizująca udo i staw kolanowy. J. P. (1) została zpijonizowana oraz nauczona chodzenia przy pomocy balkonika z markowanym obciążeniem prawej kończyny dolnej. Po trzech dniach pobytu wypisano ją do domu z zaleceniem zakładania ortezy, poruszaniem się przy pomocy balkonika z markowanym obciążeniem prawej nogi i stosowaniem leczenia farmakologicznego. /dokumentacja medyczna k. 48/

Po opuszczeniu Szpitala im. (...), w dniu 14 stycznia 2012r., do momentu spionizowania jej w marcu 2012r., powódka korzystała z pampersów. Zużywała ok. 3 sztuk dziennie, przy czym opakowanie 10 szt. pieluchomajtek typu large kosztuje średnio 23,70 zł. (cena za opakowanie produktu marki (...) wacha się od 21,26 zł., 23,67 zł. do 26,14 zł.)

Na leki, w tym także przeciwbólowe, ale także obejmujące leczenie innych dolegliwości i schorzeń, niezwiązanych ze skutkami upadku (osteoporoza), powódka wydatkowała ok. 300 zł. miesięcznie. /przesłuchanie powódki k.134 w zw. z k. 132; www.doz.pl/apteka/ -Pieluchy_dla_doroslych/

Powódka wymagała korzystania ze specjalnego transportu; dwukrotnie korzystała z transportu płatnego, wydając na ten cel, każdorazowo po 115 zł. (łącznie 230 zł).

Lekarze prognozują, że powódka do końca życia będzie musiała korzystać z wózka inwalidzkiego. /zeznania świadków: B. B. (1) k. 133; M. P. k. 141 odw.; przesłuchanie powódki k.134 w zw. z k. 131-132/

Na skutek upadku w dniu 26 grudnia 2011r. u J. P. (1) nadal występuje staw rzekomy kości udowej prawej, powstały w trakcie leczenia doznanego złamania trzonu kości udowej. /opinia biegłego z zakresy ortopedii M. S. k. 157/

Wypadek w dniu 26 grudnia 2011r. spowodował u powódki trwały uszczerbek na zdrowiu w wysokości 50% według punktu 148, według Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej i dnia 18 grudnia 2002r. /opinia biegłego z zakresy ortopedii M. S. k. 157/

Rozmiar cierpień fizycznych jest osobistym odczuciem pacjenta, jednak w tym przypadku można przyjąć z dużą dozą prawdopodobieństwa, biorąc pod uwagę wiek powódki, rodzaj urazu konieczność zabiegów operacyjnych i powikłania w trakcie leczenia, że były one i są stopnia znacznego. /opinia biegłego z zakresy ortopedii M. S. k. 158/

Skutki wypadku z dnia 26 grudnia 2011r. powodowały i powodują w dalszym ciągu znaczne ograniczenia życia codziennego, dlatego zachodzi konieczność opieki i pomocy osób trzecich w wymiarze 6 godzin dziennie. /opinia biegłego z zakresy ortopedii M. S. k. 158; uzupełniająca opinia biegłego z zakresy ortopedii M. S. k. 215/ Stan zdrowia powódki, powstały w wyniku skutków urazu, nadal powoduje znaczne utrudnienie we wszystkich czynnościach życia codziennego, począwszy od utrzymania higieny osobistej, po przyrządzanie posiłków i robienie zakupów. /opinia uzupełniająca biegłego z zakresy ortopedii M. S. k. 192/

Powódka, przed wypadkiem z dnia 26 grudnia 2011r., poruszała się o kulach przy wygojonym złamaniu kości udowej lewej i po zabiegu alloplastyki stawu biodrowego prawego. /opinia uzupełniająca biegłego z zakresy ortopedii M. S. k. 214/ Natomiast w wyniku urazu doznanego na skutek upadku na chodniku u powódki powstał staw rzekomy tj. brak zrostu w miejscu złamania, co powoduje bardzo duże utrudnienia w lokomocji i zdolności do samoobsługi - uniemożliwia chodzenie po schodach, robienie zakupów i wykonywania jakichkolwiek prac porządkowych oraz utrudnia znacznie możliwości przyrządzania posiłków np. brak możliwości uniesienia oburęcznie garnka. Wymaga ona również pomocy w utrzymaniu higieny osobistej - stan zdrowia uniemożliwia wejście do wanny. Sprawność kończyn górnych powódki, jeszcze nie świadczy, że zdolna jest ona do samoobsługi. /opinia uzupełniająca biegłego z zakresy ortopedii M. S. k. 214/

Wysokość stawki pełnej odpłatności za usługi (...) wynosiła od 1 marca 2010r. do 30 czerwca 2011r. – 9,50 zł./h, zaś od 1 lipca 2013r. do chwili obecnej wynosi 11 zł. /okoliczność znana Sądowi z urzędu/

Skutki wypadku mogły powodować konieczność stosowania leków p/bólowych i leków p/zakrzepowych, których koszt kształtuje się w granicach 50–80 zł. miesięcznie. /opinia biegłego z zakresy ortopedii M. S. k. 158/

Rokowania odnośnie stanu zdrowia powódki na przyszłość są umiarkowanie pesymistyczne. Ewentualna poprawa skutków wypadku mogłaby nastąpić po następnym zabiegu operacyjnym stawu rzekomego kości udowej prawej, jednak nie ma pewności, że przyniesie on spodziewany efekt. /opinia biegłego z zakresy ortopedii M. S. k. 158/

Pismem z dnia 19 kwietnia 2012 roku, J. P. (1) zgłosiła szkodę zarządcy terenu, na którym doszło do zdarzenia tj. Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ł.. Spółdzielnia przekazała przedmiotowe zgłoszenie pozwanemu ubezpieczycielowi, który wszczął postępowanie likwidacyjne po numerem szkody (...). Na mocy decyzji z dnia 14 maja 2012 roku pozwany odmówił powódce naprawienia szkody powołując się na brak zawinięcia w postępowaniu ubezpieczonego - Spółdzielni Mieszkaniowej. /zgłoszenie szkody k. 91-92 i k. 96-99; pisma (...) k. 11, k. 82-85/

W piśmie z 21 maja 2012 roku, które wpłynęło od pozwanego ubezpieczyciela w dniu 29 maja 2012r., powódka odwołała się od powyższej decyzji i wezwała pozwanego do wpłaty kwoty 40.000 zł., tytułem zadośćuczynienia oraz kwoty 7.714 zł. tytułem odszkodowania, w związku z pomocą osób trzecich.

Pozwany w piśmie z dnia 25 czerwca 2012 roku podtrzymał swoje stanowisko, odmawiające zapłaty zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. /pismo (...) k. 12; k. 82-85; pismo powódki k. 107-110/

Dokonując powyższych ustaleń faktycznych Sąd oparł się na powołanych dowodach z dokumentów, z zeznań zgłoszonych świadków oraz z przesłuchania powódki, nie budzących wątpliwości co do ich zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy i przez strony nie kwestionowanych, a także z opinii biegłego sądowego lekarza ortopedy – podstawowej i uzupełniających, które w pełni wyjaśniły konieczne do rozstrzygnięcia kwestie.

Nie ulega wątpliwości, że dowód z opinii biegłych podlega ocenie przy zastosowaniu art. 233 § 1 k.p.c.- na podstawie właściwych dla jej przedmiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków (por. postanowienie SN z dnia 7 listopada 2000 r., I CKN 1170/98, OSNC 4/2001, poz. 64). Złożona w rozpoznawanej sprawie opinia biegłego sądowego lekarza ortopedy M. S., odznacza się pełną przydatnością dowodową w świetle powołanych kryteriów, zaś wszystkie, zgłaszane przez strony wątpliwości i zastrzeżenia do wniosków opinii, zostały wyczerpująco wyjaśnione w opiniach uzupełniających. Tym samym powołane opinie złożone w sprawie należało uznać za w pełni miarodajne dla poczynienia ustaleń faktycznych stanowiących podstawę rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w przeważającej części.

Źródłem odpowiedzialności pozwanego za szkody, majątkową i niemajątkową, poniesione przez powódkę w związku ze skutkami wypadku, któremu J. P. (2) uległa w dniu 26 grudnia 2011r., jest umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawarta przez Spółdzielnię Mieszkaniową (...) w Ł. z pozwanym ubezpieczycielem, obejmująca okres od 1 lipca 2011r. do 30 czerwca 2012r.

Umowa taka podlega przepisom art. 805 - 828 k.c.

Zgodnie z art. 805 § 1 k.c., przez umowę ubezpieczenia, ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swojego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę. Świadczenie ubezpieczyciela przy ubezpieczeniu majątkowym polega w szczególności na zapłacie określonego odszkodowania (art. 805 § 2 k.c.).

Podstawę przypisania pozwanemu odpowiedzialności stanowi w szczególności art. 822 k.c. W § 1 przepis ten stanowi, że przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo

osoba, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia. Zgodnie z §2 powołanego przepisu, umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o których mowa w § 1, będące następstwem przewidzianego w umowie wypadku, który miał miejsce w okresie ubezpieczenia. Uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń (§4).

Reasumując, odpowiedzialność ubezpieczyciela ma charakter akcesoryjny i będzie istnieć pod warunkiem istnienia odpowiedzialności cywilnej osoby ubezpieczonej. Odpowiedzialność ubezpieczyciela nigdy nie będzie szersza niż odpowiedzialność ubezpieczonego.

Jak wynika z polisy załączonej do akt niniejszej sprawy, w dacie zdarzenia przedmiotem ubezpieczenia objęta była odpowiedzialność cywilna Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ł. (w zarządzie, której znajdował się teren na którym doszło do wypadku z udziałem powódki) za szkody wyrządzone osobie trzeciej, podczas zarządzania nieruchomościami wykonywanego na zlecenie, w związku z prowadzeniem przez nią działalności lub posiadaniem mieniem, które jest wykorzystywane w takiej działalności, będące następstwem m.in. czynu niedozwolonego, w granicach odpowiedzialności ustawowej (OC deliktowa).

Dla przypisania odpowiedzialności pozwanemu ubezpieczycielowi zarówno za doznaną krzywdę, jak i za szkody majątkowe konieczne jest wykazanie winy sprawcy szkody oraz istnienie związku przyczynowo – skutkowego pomiędzy zachowaniem szkodzącym a skutkiem w postaci wywołania rozstroju zdrowia lub uszkodzenia ciała (415 k.c.).

W przedmiotowej sprawie powódka doznała szkody na skutek potknięcia się o uszkodzoną płytę chodnika rzymskiego, którego należyte utrzymanie należy do obowiązków Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ł., jako że teren ten wchodzi w skład zasobów tej Spółdzielni. Teren ten stanowi część parku i jest przeznaczony do ogólnego, publicznego użytku, a zatem powinien być zabezpieczony i utrzymany w stanie niestwarzającym zagrożenia dla korzystających z niego ludzi. Tym bardziej, że z każdej strony przylegały do niego asfaltowe ścieżki dla pieszych, a zatem przedmiotowy chodnik rzymski stanowił integralną część całego ciągu komunikacyjnego, który służył do poruszania się pieszych i nie podlegał wyłączeniu z ruchu pieszych.

Natomiast za wszelkie zaniedbania i zaniechania w utrzymaniu, w należyтым porządku tego terenu, w tym w szczególności spornego chodnika rzymskiego odpowiada Spółdzielnia na zasadzie winy. Strona pozwana nie wykazała przy tym, aby ta część chodnika była wyłączona z ruchu pieszych, zaś, jak wynika z zeznań świadków, nie było tam zamontowanego żadnego zakazu wchodzenia, wręcz przeciwnie był to teren rekreacyjny, zadrzewiony, z ławkami, po którym można było swobodnie spacerować, bez żadnych ograniczeń.

Nie ma także wątpliwości, co do spełnienia kolejnych dwóch przesłanek odpowiedzialności Spółdzielni Mieszkaniowej, a mianowicie szkody oraz związku przyczynowo – skutkowego pomiędzy zachowaniem szkodzącym a skutkiem w postaci wywołania rozstroju zdrowia lub uszkodzenia ciała. Powódka podczas upadku doznała poważnego urazu nogi prawej, co z całą pewnością nastąpiło na skutek potknięcia się o uszkodzoną płytę chodnikową.

Powyższe statuuje odpowiedzialność Spółdzielni za szkody wyrządzone powódce na podstawie art. 415 k.c., co determinuje odpowiedzialność pozwanego ubezpieczyciela.

Podstawy dochodzonego przez powódkę roszczenia w postaci zadośćuczynienia należy poszukiwać w art. 445 § 1 k.c., który pozwala sądowi na przyznanie odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia. Z kolei podstawę prawną żądania odszkodowania stanowi przepis art. 444 § 1 k.c., zgodnie z którym naprawienie szkody na osobie polegającej na uszkodzeniu ciała obejmuje także obowiązek wyrównania wszelkich wynikłych stąd kosztów.

Na podstawie art. 445 § 1 k.c. można dochodzić stosownego zadośćuczynienia zarówno za cierpienia fizyczne, jak i psychiczne występujące oddzielnie bądź łącznie.

W przepisach obowiązującego prawa ustawodawca nigdzie nie sprecyzował sposobu ustalenia wysokości zadośćuczynienia, odwołując się do sędziowskiego uznania, opartego na całokształcie okoliczności sprawy. Przeprowadzona w ten sposób analiza konkretnego przypadku ma doprowadzić do wyliczenia „odpowiedniej sumy”, to jest takiej kwoty, która odpowiada krzywdzie, ale nie jest wygórowana na tle stosunków majątkowych społeczeństwa.

Przez krzywdę należy rozumieć cierpienia fizyczne w postaci bólu i innych dolegliwości oraz cierpienia psychiczne polegające na ujemnych doznaniach przeżywanych w związku z cierpieniami fizycznymi i następstwami, zwłaszcza trwałymi lub nieodwracalnymi, uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia. Przy czym w pojęciu krzywdy mieszczą się nie tylko cierpienia fizyczne i psychiczne już doznane, ale również te, które mogą powstać w przyszłości (na tym polega całościowy charakter zadośćuczynienia). W orzecznictwie powszechnie przyjmuje się, że ocena rozmiarów krzywdy wymaga uwzględnienia nasilenia cierpień, długotrwałości choroby, rozmiaru kalectwa, trwałości następstw zdarzenia oraz konsekwencji uszczerbku na zdrowiu w dziedzinie życia osobistego i społecznego (patrz, np. wyrok SN z dnia 10 czerwca 1999 r., II UKN 681/98, opubl. OSNAP 16/00, poz. 626).

Badając odpowiedniość zadośćuczynienia pod kątem stosunków majątkowych społeczeństwa należy wziąć pod uwagę, że zadośćuczynienie ma przede wszystkim charakter kompensacyjny. Wobec tego jego wysokość nie może stanowić zapłaty sumy symbolicznej, lecz musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość. Jednocześnie zadośćuczynienie powinno być utrzymane w rozsądnych granicach, nawiązując do warunków i przeciętnej stopy życiowej społeczeństwa. Wielkość zadośćuczynienia zależy od oceny całokształtu okoliczności sprawy, w tym rozmiaru doznanych cierpień, ich intensywności, trwałości, czy nieodwracalnego charakteru. Przy ustalaniu rozmiaru cierpień i ujemnych doznań psychicznych powinny być uwzględniane zobiektywizowane kryteria oceny, jednakże w relacji do indywidualnych okoliczności danego przypadku. Od osoby odpowiedzialnej za szkodę poszkodowany winien otrzymać sumę pieniężną, o tyle w danych okolicznościach odpowiednią, by mógł za jej pomocą zatrzeć lub złagodzić poczucie krzywdy i odzyskać równowagę psychiczną. Nie ma natomiast podstaw do uwzględnienia żądania w takiej wysokości, by przyznana kwota stanowiła ponadto, ze względu na swoją wysokość, represję majątkową (por. uchwała SN z dnia 8 grudnia 1973 roku, OSNCP 10/74 poz. 145).

Określając wysokość zadośćuczynienia w rozpoznawanej sprawie, Sąd wziął pod uwagę zakres cierpień fizycznych i psychicznych powódki odczuwanych w związku z obrażeniami narządu ruchu, a także, będące ich konsekwencją, ograniczenia w zakresie życia codziennego. Posiłkowo należało również uwzględnić również fakt, iż w wyniku upadku powódka doznała uszczerbku na zdrowiu, który przy uwzględnieniu następstw ortopedycznych wynosi 50 %.

Nadto, jak wynika z poczynionych w sprawie ustaleń, w związku z doznanymi obrażeniami, powódka odczuwała dolegliwości bólowe i dyskomfort psychiczny. Cierpienia fizyczne i psychiczne powódki związane były nie tylko ze skutkami urazu, rehabilitacją, ale także bólem, koniecznością wielokrotnego pobytu w szpitalu oraz kilkumiesięcznym unieruchomieniem, a następnie dysfunkcją kończyny prawej dolnej skazującej ją właściwie na inwalidztwo. Dolegliwości bólowe utrzymują się u poszkodowanej do chwili obecnej i powodują konieczność zażywania środków przeciwbólowych. Jak wynika z opinii biegłego ortopedy rokowania odnośnie stanu zdrowia powódki na przyszłość są umiarkowanie pesymistyczne. Ewentualna poprawa skutków wypadku w dniu 26 grudnia 2011 r. mogłaby nastąpić po następnym zabiegu operacyjnym stawu rzekomego kości udowej prawej jednak nie ma pewności, że przyniesie on spodziewany efekt.

Powódka przez wiele miesięcy była osobą leżącą i całkowicie unieruchomioną, w pełni zależną od opieki innych osób. Od czasu upadku w opiekę nad nią zaangażowane są osoby z rodziny, co dezorganizuje także ich życie (wnuczka zmniejszyła wymiar swojej pracy zarobkowej). Dodatkowym obciążeniem psychicznym dla powódki było to, że nie mogła powrócić do dotychczas zajmowanego przez siebie mieszkania, położonego na IV piętrze i musi mieszkać u swojej wnuczki.

Wszystkie te czynniki wpływają na rozmiar doznanej przez powódkę krzywdy. Przed wypadkiem J. P. (1), pomimo zawansowanego wieku i wcześniejszych zabiegów oraz leczonych schorzeń samoistnych była osobą w pełni sprawną i aktywną życiowo – chodziła sama na cmentarz, na zakupy na rynek, odbierała prawnuczkę z przedszkola. Po wypadku powódka stała się zupełnie inną osobą, zarówno pod względem sprawności fizycznej, jak i kontaktów z ludźmi.

Biorąc to wszystko pod uwagę, Sąd stanął na stanowisku, że adekwatne z punktu widzenia rozmiaru doznanej przez powódkę krzywdy będzie zadośćuczynienie w kwocie **100.000 zł.**, o czym orzeczono w punkcie 1.a) sentencji wyroku.

W pozostałym zakresie żądanie strony powodowej dotyczące zadośćuczynienia należało uznać za nieuzasadnione i jako takie podlegające oddaleniu, o czym Sąd orzekł w punkcie 3. sentencji wyroku. Sąd miał przede wszystkim na względzie fakt, iż zasądzenie kwot przewyższających przyznane byłoby nadmiernym zadośćuczynieniem. Sąd orzekający w niniejszej sprawie przychylił się do stanowiska judykatury, iż zadośćuczynienie powinno być umiarkowane, przez co należy rozumieć kwotę pieniężną, której wysokość jest utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa (Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 24 czerwca 1965r., opublikowanym w OSPiKA 1966, poz.92). Od osoby odpowiedzialnej za szkodę poszkodowany, co prawda, winien otrzymać sumę pieniężną w danych okolicznościach, odpowiednią tak, aby mógł za jej pomocą zatrzeć lub złagodzić poczucie krzywdy i odzyskać równowagę psychiczną. Nie ma natomiast podstaw do uwzględnienia żądania w takiej wysokości, by przyznana kwota stanowiła ponadto, ze względu na swoją wysokość, represję majątkową (uchwała pełnego składu Izby Cywilnej SN z dnia 8 grudnia 1973r.; OSNCP z 1974 r., poz. 145).

Orzekając o odsetkach od zasądzonego zadośćuczynienia Sąd miał na uwadze treść art. 359 § 1 k.c., w myśl którego odsetki od sumy pieniężnej należą się tylko wtedy, gdy to wynika z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub decyzji innego właściwego organu. W niniejszej sprawie źródłem roszczenia o odsetki jest przepis art. 481 par.1 k.c., zgodnie z którym dłużnik, który nie spełnia świadczenia w odpowiednim terminie dopuszcza się opóźnienia i wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego.

Stosownie do treści art. 455 k.c. roszczenie wierzyciela wobec dłużnika staje się wymagalne wraz z nadejściem terminu do spełnienia świadczenia. Jeżeli termin ten nie jest oznaczony, ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania.

Należy podkreślić, że roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym staje się wymagalne dopiero po wezwaniu dłużnika do wykonania świadczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 1973 r. I CR 55/73, niepublikowane). Z charakteru świadczenia, którego wysokość ze swej istoty jest trudno wymierna i zależna od szeregu okoliczności związanych z następstwami zdarzenia szkodowego, wynika, że obowiązek jego niezwłocznego spełnienia powstaje po wezwaniu dłużnika i że od tego momentu należą się odsetki za opóźnienie.

Dłużnik ma obowiązek spełnić świadczenie pieniężne w chwili, gdy wskazana została jego wysokość i dopiero od tej chwili można mówić o „świadczeniu pieniężnym” w rozumieniu art. 481 k.c. Dla prawidłowego określenia daty początkowej płatności odsetek konieczne jest ustalenie, przy zastosowaniu zasad art. 481 §1 k.c., jaka część ze zgłoszonych roszczeń była zasadna co do wysokości w dacie ich wymagalności. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 19 września 1995 r., I ACr. 393/95, OSA 1995/9/66)

Należy w tym miejscu wskazać, że ubezpieczyciel winien zlikwidować szkodę w terminie 30 dni od dnia otrzymania zgłoszenia szkody. Jednak w przypadku, gdyby wyjaśnienie okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności albo wysokości świadczenia w tym terminie było niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w terminie 14 dni od dnia wyjaśnienia tych okoliczności (art. 14 ust.1 i 2 ustawy z dnia 22 maja 2003r., o ubezpieczeniach obowiązkowych (...), powołanej wyżej)

W rozpoznawanej sprawie powódka, w postępowaniu likwidacyjnym, pismem datowanym na 21 maja 2012r., które wpłynęło do pozwanego ubezpieczyciela w dniu 29 maja 2012r., wezwała pozwanego do wpłaty, tytułem zadośćuczynienia, kwoty 40.000 zł, a zatem odsetki od pierwotnie wskazanej w pozwie kwoty 5.000 zł. należało

przyznać zgodnie z jej żądaniem, a mianowicie od doręczenia pozwanemu odpisu pozwu tj. od 6 września 2013r. (k.63), bowiem 30 dniowy termin do spełnienia tak określonego świadczenia upłynął wcześniej, gdyż 28 czerwca 2012r.

Pismem, wniesionym i doręczonym pozwanemu na rozprawie w dniu 21 października 2013r. (k.127), powódka rozszerzyła żądanie w zakresie zadośćuczynienia do kwoty 15.000 zł., z tym, że w kolejnym piśmie rozszerzającym powództwo o zadośćuczynienie do kwoty 110.000 zł. (k.174, k. 129), powódka żądała zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie w zakresie kwoty 105.000 zł. (czyli ponad kwotę 5.000 zł., dochodzoną w pozwie), od dnia doręczenia pisma w przedmiocie rozszerzenia pozwanemu, toteż, zgodnie z jej roszczeniem, Sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie w zapłacie kwoty 35.000 zł., (mieszczącej się w ramach zadośćuczynienia dochodzonego w postępowaniu przedsądowym, w łącznej wysokości 40.000 zł.), tytułem zadośćuczynienia, od dnia 15 października 2014r. (bowiem w tej dacie, wg oświadczenia pozwanego, zostało mu doręczone pismo w przedmiocie rozszerzenia powództwa - k. 189). Natomiast w zapłacie pozostałej, zasądzonej tytułem zadośćuczynienia, kwoty tj. 60.000 zł., czyli w zakresie obejmującym roszczenie zgłoszone po raz pierwszy w toku procesu, w piśmie doręczonym pozwanemu w dniu 15 października 2014r., zobowiązany do naprawienia szkody pozostaje w opóźnieniu od dnia następnego po zgłoszeniu żądania w tej wysokości, tj. od 16 października 2014r.

W niniejszej sprawie powódka domagała się również zasądzenia odszkodowania w łącznej kwocie /po rozszerzeniu dokonany ostatecznie pismem z dnia 13 października 2014r./ 56.320 zł., obejmującej zwrot poniesionych wydatków na sprzęt ortopedyczny i pielęgnacyjny, leki, przejazdy i koszty opieki, w okresie od daty wypadku do 30 września 2014r. oraz renty na zwiększone potrzeby, w kwotach po 1.760 zł. miesięcznie, poczynając od października 2014r. i na przyszłość.

Roszczenie powódki z tytułu odszkodowania znajduje podstawę w przepisie art. 444 §2 k.c., zgodnie z dyspozycją którego, w razie uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty, a jeżeli zwiększyły się potrzeby poszkodowanego, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty. Renta z tytułu zwiększonych potrzeb dotyczy sytuacji, gdy w wyniku doznanej szkody istnieje konieczność ponoszenia wyższych kosztów utrzymania w zakresie usprawiedliwionych potrzeb w porównaniu do stanu przed wyrządzenia szkody. Chodzi o koszty stałej opieki ze strony innych osób, odpowiedniego wyżywienia, koszty konsultacji medycznych, leków, zabiegów rehabilitacyjnych oraz ewentualnie przygotowania do innego zawodu. Przyznanie tej renty nie jest uzależnione od wykazania, że poszkodowany zaspokaja powyższe potrzeby bowiem wystarczające jest samo ich istnienie, jako następstwo czynu niedozwolonego.

Jeśli chodzi o w/w żądanie, z tytułu odszkodowania, w ocenie Sądu w okresie objętym żądaniem pozwu, w świetle powołanych wyżej ustaleń faktycznych, uwzględnieniu podlegały następujące, poniesione przez powódkę w związku ze skutkami przedmiotowego wypadku, należności z tytułu:

1/ kosztów opieki osób trzecich za okres od 26 grudnia 2012r. do 30 września 2014 r. – jak wynika z opinii biegłego ortopedy - powódka musiała korzystać codziennie z pomocy osób trzecich w wymiarze 6 godzin, jednak, w ocenie Sądu, z pominięciem okresów hospitalizacji, kiedy miała zapewnioną opiekę świadczoną przez wykwalifikowany personel medyczny. Po wyjściu ze szpitala, tj. od 14 stycznia 2012r. do 30 września 2012r. (ponowna hospitalizacja miała miejsce 1 października 2012r.) powódka wymagała łącznie opieki przez 259 dni w wymiarze 6 godzin dziennie, co przy stawce 9,50 zł. za godzinę dało kwotę 14.763 zł.; w okresie od 26 października 2012r. (po zakończeniu drugiej hospitalizacji) do 30 czerwca 2013r. (gdyż od 1 lipca 2013r. nastąpiła zmiana stawek za godzinę opieki) tj. przez 248 dni powódka wymagała opieki nadal w wymiarze 6 godzin dziennie, co stanowi kwotę 14.136 zł.; od 1 lipca 2013r. (po zmianie stawki za usługi opiekuńcze do kwoty 11 zł. za godzinę) do 30 września 2014r. (zgodnie z żądaniem pozwu), tj. za okres 457 dni x 6 godzin dziennie x 11 zł./h, koszt opieki wyniósł 30.162 zł., łącznie : **59.061 zł.** ;

2/ wydatków na sprzęt ortopedyczny oraz sprzęt ułatwiający funkcjonowanie wyniosły łącznie **340 zł.** (nakładka na sedes 120 zł. + podpora do łóżka 120 zł. + basen 30 zł. + balkonik 70 zł.);

3/ kosztów prywatnego transportu medycznego w łącznej kwocie **230 zł.** (2× 115 zł.);

4/ wydatków na zakup pampersów (pieluchomajtek) w łącznej wysokości **545,10 zł.**, które należało uznać za uzasadnione w okresie kiedy poszkodowana prowadziła wyłącznie łóżkowy tryb życia i nie mogła korzystać z toalety, tj. od 14 stycznia 2012r., kiedy powódka opuściła szpital, do pierwszej pionizacji przy pomocy balkonika, podjętej podczas kontrolnej wizyty szpitalnej w marcu 2012r., czyli licząc do końca marca 2012r. za okres 76 dni, zużywała 3 pampersy (pieluchomajtki) dziennie, co stanowi 228 sztuk i przy średniej cenie za opakowanie pieluchomajtek liczące 10 szt., w wysokości 23,70 zł., stanowi kwotę 545,10 zł.;

5/ kosztów zakupu leków, w łącznej wysokości **2.047,50 zł.**, w okresie od 14 stycznia 2012r. (tj. po opuszczeniu szpitala) do końca okresu objętego żądaniem pozwu, tj. do 30 września 2014r. średniomiesięczne wydatki na leki przeciwbólowe i przeciwzakrzepowe, stanowiły kwotę 65 zł. x 31,5 miesiąca = 2.047,50 zł. Wprawdzie z zeznań powódki i świadka B., koszt zakupu leków wynosi od 120 zł. do 300 zł. miesięcznie, jednak nie można zapominać, iż powódka oprócz leków przeciwbólowych i przeciwzakrzepowych związanych ze skutkami przedmiotowego zdarzenia szkodowego, przyjmuje także leki na osteoporozę, nadciśnienie i inne dolegliwości samoistne, nie pozostające w związku przyczynowym ze spornym wypadkiem.

Łącznie powyższe wydatki /1. – 5./, uznane za uzasadnione z punktu widzenia skutków przedmiotowego wypadku, w ramach dochodzonego odszkodowania, wyniosły **62.223,60 zł.** Zważywszy, iż strona powodowa domagała się zasądzenia, z tego tytułu, kwoty 56.320 zł, należało orzec zgodnie z żądaniem pozwu, zasądzając, w punkcie 1. b) sentencji kwotę **56.320 zł.** tytułem odszkodowania za okres od dnia wypadku do 30 września 2014r.

O odsetkach za opóźnienie w zapłacie odszkodowania orzeczono przyjmując daty wymagalności świadczenia analogicznie jak w przypadku opóźnienia w spełnieniu świadczenia obejmującego zadośćuczynienie. Mając na uwadze, że w pozwie powódka żądała, tytułem odszkodowania za zakup leków i opiekę osób trzecich, kwoty 100 zł., odsetki od tej kwoty zasądzono od dnia 6 września 2013r. (dnia doręczenia pozwanemu odpisu pozwu), bowiem roszczenie z tego tytułu było objęte zgłoszeniem szkody dokonany w postępowaniu likwidacyjnym, w piśmie z dnia 21 maja 2012r., opiewającym na kwotę 7.714zł.; odsetki zaś od kwoty 7.614 zł. przyznanego odszkodowania, należą się powódce (zgodnie z żądaniem) od daty doręczenia pozwanemu pisma obejmującego rozszerzenie roszczenia pozwu w zakresie odszkodowania tj. według oświadczenia pozwanego (k. 189) od 15 października 2014r. (bowiem świadczenie zasądzone w tej wysokości było objęte zgłoszeniem szkody dokonany w postępowaniu przedsądowym, w piśmie z dnia 21 maja 2012r., doręczonym pozwanemu w dniu 29 maja 2012r.), natomiast od pozostałej kwoty przyznanego odszkodowania (ponad żądanie z postępowania likwidacyjnego tj. ponad 7.714 zł.), czyli od kwoty 48.606 zł., odsetki należą się powódce od dnia następnego od daty doręczenia pozwanemu pisma obejmującego rozszerzenie żądania pozwu w zakresie odszkodowania tj. od 16 października 2014r.

Odnosząc się do roszczeń powódki, z tytułu miesięcznej renty na zwiększone potrzeby poczynając od 1 października 2014r. i na przyszłość, wyniki postępowania dowodowego wskazują, że za zasadne należało uznać następujące wydatki:

1/ koszty leków przeciwbólowych i przeciwzakrzepowych, zgodnie z opinią biegłego ortopedy średnio **po 50 zł. miesięcznie**;

2/ koszty pomocy osób trzecich w wymiarze 6 godzin dziennie: 30 dni x 6 godzin x 11 zł./godz. = **po 1.980 zł./mies.**

Zwiększone wydatki powódki, w związku ze skutkami przedmiotowego wypadku, w okresie od 1 października 2014r. i na przyszłość wynoszą zatem po 2.030 zł. miesięcznie. Uwzględniając fakt, iż strona powodowa z tego tytułu domaga się kwoty **po 1.760 zł. miesięcznie** Sąd zasądził taką kwotę na rzecz powódki, tytułem renty na zwiększone potrzeby, poczynając od dnia 1 października 2014r. i na przyszłość, płatną z góry do 10 – go dnia każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat.

Strona powodowa nie zgłosiła żądania zasądzenia odsetek za opóźnienie w zapłacie poszczególnych rat.

Ponieważ nie jest obecnie możliwe ustalenie, czy i jakie skutki urazu, nie objęte przedmiotem niniejszego sporu, mogą się ujawnić w przyszłości, a w szczególności, czy moment ich ujawnienia nie przekroczy okresu ich

przedawnienia, należało uznać istnienie po stronie powodowej interesu prawnego w ustaleniu odpowiedzialności pozwanego towarzystwa za następstwa wypadku, jakie mogą ujawnić się w przyszłości i na podstawie art. 189 k.p.c. odpowiedzialność tę ustalić w punkcie 3 sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c., dokonując ich stosunkowego rozliczenia.

Postanowieniem z dnia 11 lipca 2013 roku Sąd zwolnił powódkę od kosztów sądowych ponad kwotę 150 zł. /postanowienie k.59/

J. P. (1) poniosła koszty procesu w łącznej kwocie **1.367 zł.** (150 zł. opłaty sądowej od pozwu + 17 zł. opłaty skarbowej od pełnomocnictwa + 1.200 zł. wynagrodzenia pełnomocnika, ustalonego od w.p.s. wskazanej w pozwie na kwotę 5.100 zł., zgodnie z par.4 ust. 2, rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (...)), natomiast koszty procesu wyłożone przez pozwanego wyniosły łącznie **1.579,97 zł.** (17 zł. opłaty skarbowej + 1.200 zł. wynagrodzenie pełnomocnika + 362,97 zł. wydatki na poczet opinii biegłego).

Ponieważ powódka wygrała sprawę w 94,60% (bowiem przyznane świadczenia, wyniosły łącznie: 177.440 zł., zaś suma roszczeń, liczonych analogicznie, jak świadczeń zasądzonych, wyniosła 187.440 zł.), w takim też stosunku, odpowiadającym kwocie 1.293,20 zł., przysługuje jej zwrot od pozwanego, faktycznie wyłożonych, kosztów procesu /1.367 zł. x 94,60 %/. Natomiast stronie pozwanej, która wygrała proces w 5,4 %, przysługuje zwrot odpowiednio kwoty 85,30 zł. /1.579,97 zł. x 5,4 %/

Różnica tych dwóch wielkości stanowi kwotę **1.207,90 zł.**, którą Sąd, stosownie do przepisu art. 100 zd.1 k.p.c., zasądził na rzecz powódki od strony pozwanej, jako odpowiedzialnej, we wskazanym wyżej stosunku, ze wynik sporu.

W toku procesu, w związku ze zwolnieniem powódki od kosztów sądowych, powstały nieuiszczone koszty sądowe w łącznej wysokości **9.762.88 zł.**, obejmujące nieuiszczoną opłatę sądową od pozwu w wysokości 9.222 zł. oraz wynagrodzenie biegłego sądowego. Obowiązkiem ich poniesienia, stosownie do dyspozycji art. 113 ust. 1 i 2 pkt 1 u.k.s.c. (tekst jedn. Dz.U. z 2014r. poz. 1025 ze zm.), należało obciążyć strony, proporcjonalnie do tego w jakiej części każda z nich wygrała i odpowiednio – przegrała proces, co odpowiada kwocie **9.235,68 zł.**, obciążającej stronę pozwaną (która przegrała w 94,6 %). Natomiast, w pozostałej części, stanowiącej kwotę **527,20 zł.**, obowiązek poniesienia nieuiszczonych kosztów sądowych, tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa, spoczywa na powódce, jako stronie przegrywającej w 5,4%.

W punkcie 8 sentencji wyroku Sąd na podstawie art. 84 ust. 1-3 u.k.s.c. nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi na rzecz pozwanego kwotę **37,03 zł.** tytułem zwrotu niewykorzystanej zaliczki na poczet wydatków.

Z/

Odpis uzasadnienia wraz z odpisem wyroku, doręczyć pozwanemu przez pełnomocnika

2015/07/16